

İKİNCİ BÖLÜM

Vergilendirme Dönemi ve Beyan Esası

MADDE 39 : VERGİLENDİRME DÖNEMİ :

MADDE METNİ :

" Vergilendirme Dönemi :

Madde 39

- Katma Değer Vergisinde vergilendirme dönemi, faaliyet gösterilen takvim yılının üçer aylık dönemleridir. Ancak, Maliye ve Gümrük Bakanlığı mükelleflerin yıllık gayrisafi hasılatlarına göre üç aylık vergilendirme dönemi yerine birer aylık vergilendirme dönemi tespit etmeye yetkilidir.**
- Aşağıdaki hallerde vergilendirme dönemi :**
 - Götürü usulde vergilendirilen mükellefler için bir takvim yılı,**
 - Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanlar için bir ay,**
 - İthalat, transit ve Türkiye ile yabancı ülkeler arasındaki taşımacılık işlerinde (4503 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesi ile değişen ibare. Yürürlük 05.02.2000) gümrük bölgesine girildiği veya gümrük bölgesinden çıkıldığı andır.**
- Maliye ve Gümrük Bakanlığı, mükellefleri gruplar içinde toplamaya ve gruplar için vergilendirme dönemlerinin başlangıç aylarını tespit etmeye yetkilidir. Bu taktirde üçer aylık dönemlerin aynı takvim yılı içinde olması şartı aranmaz."**

MADDE İLE İLGİLİ GENEL TEBLİĞLER :

<u>Tebliğ No</u>	<u>Bölüm</u>
1	IX/B-1
3	-
1	4B
21	-
24	B-1
26	J
32	-
47	-
66	-

MADDEYE İLİŞKİN YORUM VE AÇIKLAMALAR :

1. GENEL VERGİLENDİRME DÖNEMLERİ :

1.1. Üçer Aylık Dönemler İçin KDV Beyannamesi Verebilecek Mükellefler :

39 uncu maddenin 1 nci fıkrasına göre gerçek usulde KDV beyan dönemi takvim yılındaki üçer aylık periyotlardır. Fakat Bakanlık aynı fıkrada yer alan yetkisine dayanarak, gerçek usulde KDV ye tabi tüm mükelleflerin her bir takvim ayı için beyanname vermelerini öngörmüştür.

Bakanlık bu yetkisini 32 no.lu Tebliğle kullanmıştır.

Tebliğe göre, gerçek usule tabi olup 3 aylık dönemler itibariyle KDV beyanında ve ödemesinde bulunabilecek mükellefler şunlardır:

İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE DEFTER TUTAN VE ;

- Münhasıran uluslararası yük ve yolcu taşımacılığı,
- Münhasıran şehirler arası yük taşımacılığı,
- Münhasıran şehiriçi yük taşımacılığı,

yapan mükellefler ile, bu tür taşımacılık işlerini bir arada yapanlar.

32 ve 47 nolu Tebliğle belirlenen bu mükellefler;

Ocak, Şubat, Mart ayları için	1-25 Nisanda
Nisan, Mayıs, Haziran ayları için	1-25 Temmuzda
Temmuz, Ağustos, Eylül ayları için	1-25 Ekimde
Ekim, Kasım, Aralık ayları için	1-25 Ocakta

KDV beyannamesi verirler ve KDV ödemelerini de beyan süresi içinde yaparlar.

Öte yandan 66 no.lu Tebliğde, net 150 m² nin altındaki konutları üreten konut yapı kooperatiflerinin 1.1.1998 tarihinden itibaren KDV mükellefi olduğu, ve bunların muntazaman 3 er aylık dönemler itibariyle KDV beyannamesi vermesi gerektiği hükme bağlanmıştır. (Bu konuda Geçici 8 inci maddeye bakınız.)

Ancak 4369 sayılı Kanunla 17/4 üncü maddeye eklenen (k) bendi ile konut yapı kooperatiflerinin üyelerine yaptıkları konut teslimleri (150 m²yi aşsın aşmasını) istisna edilince, bu durumdaki kooperatifler KDV mükellefi olmaktan kurtulmuşlardır. (69 no.lu Tebliğ).

1.2. Her ay KDV Beyannamesi Veren Mükellefler :

- Yukarıdaki işlerin yanı sıra başka faaliyetlerde de bulunanlar,
- Şehiriçi veya şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapanlar,
- Gerçek usule tabi diğer tüm mükellefler

her takvim ayı için, bu ayı izleyen 20 gün içinde KDV beyannamesi vermek ve varsa KDV yi aynı ayın 26 ncı günü akşamına kadar ödemek zorundadırlar.

1.3. Bakanlığa Tanınan Yetki ve Bu Yetkinin Aşılmış Olması :

Dikkat edilirse Kanun Koyucunun prensip olarak benimsediği vergilendirme dönemi, takvim yılının üçer aylık dönemleridir. Nitekim madde gerekçesinde;

"Esas vergilendirme usulü kabul edilen gerçek usulde vergilendirme dönemi üç ay olarak belirlenmiştir. Bu üç aylık dönem takvim yılının başlangıcından itibaren başlayacaktır. Vergilendirme döneminin üç ay olarak belirlenmesi ise mükellefler ve vergi idaresi yönünden rahatlık sağlama amacına yöneliktir" açıklaması yer almıştır.

Bakanlığa tanınan yetki ise, yıllık gayrisafi hasılat ölçüsüne göre, bir kısım mükellefin aylık esasta vergilendirilmesinden ibarettir. Bakanlığa sektör ayırımı yapma ve tüm mükellefleri aylık esasta vergileme yetkisi verilmiş değildir. Halbuki Bakanlık, aylık esasta vergilemeyi prensip haline getirmiş, üstelik yetkisi olmadığı halde sektör ayırımına gitmek suretiyle yetki aşımında bulunmuştur.

2. GÖTÜRÜ USULDE VERGİLENDİRME DÖNEMİ :

39 uncu maddenin 2/a bendinde belirtildiği üzere götürü usulde vergilendirilen mükellefler bakımından vergilendirme dönemi TAKVİM YILI idi. (38 ve 41 inci maddelerdeki açıklamalarımıza bakınız).

Götürü usul 1999 başından itibaren kaldırılmıştır. (Bak.Md.38)

3. SORUMLU SIFATIYLA ÖDENECEK KDV de VERGİLENDİRME DÖNEMİ :

KDV Kanunu'nun 9 uncu maddesi uyarınca, sorumlu sıfatıyla ödenmesi gereken KDV ler, sorumluluğun doğduğu ayı izleyen ayın ilk 20 günü içinde 2 nolu KDV beyannamesi ile beyan olunur ve aynı ayın 26 ncı günü akşamına kadar ödenir. (Bu suretle ödenen KDV "*girdi KDV*" niteliğinde olup 29-36 ıncı maddeler uyarınca indirilebilmektedir.)

4. MAL İTHALİ NEDENİYLE DOĞAN KDV de VERGİLENDİRME DÖNEMİ :

Mal ithalinde vergilendirme, dönem bazında değil her bir ithalde, ithal malına ait gümrük beyannamesinin tescil günü itibarıyla yapılır. Aynı esas, uluslararası taşımacılık işlerinde de geçerli olmakla beraber bu işlemler 14 üncü madde uyarınca KDV den istisna edildiği için böyle bir vergileme yapılmamaktadır.

5. BAKANLIĞA TANINAN YETKİ :

Yukarıda ifade ettiğimiz üzere, KDV de yasal vergilendirme dönemi, takvim yılının üçer aylık bölümleridir. Maddenin 3 üncü fıkrasında Bakanlık, mükellefleri gruplara ayırmaya ve bu gruplar için üçer aylık dönemlerin başlangıç aylarını tesbit etmeye yetkili kılınmıştır.

Anladığımız kadarı ile Kanun Koyucunun bu yetkiyi vermekteki amacı, hem üçer aylık dönem beyannamelerinin farklı aylarda verilebilmesi suretiyle Vergi Dairelerindeki yığılmayı önlemek, hem de vergi tahsilatının yılın bütün aylarına yayılmasını sağlamaktır. Ancak Bakanlık 1 inci fıkradaki yetkisini aşarak üç aylık dönem esasını aylık dönem uygulamasına dönüştürdüğü için, 3 üncü fıkradaki bu yetkinin anlamı kalmamıştır.